

Welke verbanden zijn er?

Dit zijn signaalwoorden en de verbanden die je in teksten kunt tegenkomen:

Signaalwoord	Tekstverband/tekstrelatie
doordat, door, de oorzaak is..., zodat, daardoor, dus, dit leidt tot, het gevolg/resultaat/effect (daarvan) is, hierdoor, waardoor, te danken aan, te wijten aan, ten gevolge van	een oorzaak/gevolg
aangezien, omdat, want, immers, namelijk, vanwege, wegens, daarom, waarom	een reden
eerst, hierna, daarna, vervolgens, ten slotte, ten eerste, ten tweede, voordat, nadat, vroeger, later, oorspronkelijk, intussen	een volgorde
om ... te, opdat, daartoe, met de bedoeling te/om, de bedoeling is, voor, om, waarmee,	een doel
door ... te, door middel van, met behulp van, daarmee, met, op die/deze manier	een middel
als, indien, wanneer, onder voorwaarde dat, mits, tenzij	een voorwaarde
ook, eveneens, hetzelfde	een overeenkomst
maar, echter, daarentegen, al(hoewel), desondanks, toch, doch, integendeel, enerzijds ... anderzijds, niettemin, in tegenstelling tot, daar staat tegenover dat	een tegenstelling
en, ook, ten eerste, ten tweede, een ander.., daarbij, daarnaast, voorts, verder, bovendien, niet alleen ... maar ook, zowel ... als, noch ... noch, ten slotte, enzovoort, eveneens, evenals, tevens, dan, vervolgens	een opsomming
dus, vandaar, om die redenen, dan ook, dat betekent, concluderend, kortom, aldus, hieruit volgt	een conclusie
zoals, zo, bijvoorbeeld, ter illustratie, stel, neem, denk hierbij aan, dat komt voor bij, dat is het geval bij	een voorbeeld/toelichting
eerst, dan, toen, vroeger, later, terwijl, al, wanneer, nadat, daarna, voordat, tot nu toe, plots, plotseling, reeds, wanneer	tijd
zoals, als, zowel ... als, alsof, eveneens, evenzeer, op dezelfde wijze, net als, in vergelijking met, zo ook, evenals, eenzelfde, soortgelijke, hetzelfde/dezelfde als, vergeleken met	een vergelijking
samenvattend, kortom, alles bij elkaar genomen, om kort te gaan	een samenvatting

Om de opbouw van een tekst goed te begrijpen kun je ook letten op signaalzinnen.
Soorten en voorbeelden van signaalzinnen zijn:

Soort signaalzin	Voorbeelden
aankondigend	Ik zal hier enkele voor- en nadelen van ... bespreken. Maar aan het systeem kleven ook enkele bezwaren. Hoe is ... te verklaren?
terugblikkend	Van de besproken verklaringen lijkt de laatste me het meest aannemelijk.
aankondigend én terugblikkend	Welke conclusie kunnen we nu uit bovenstaande onderzoeksresultaten trekken?